

LINNUHARULDUSED EESTIS 2007–2008
Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr. 7

Margus Ots

Eesti Ornitoloogiaühing, pk. 227, 50002 Tartu
margus.ots@gmail.com

Kokkuvõte. Käesolev aruanne on Eesti linnuharulduste komisjoni seitsmes kokkuvõte meil harva ja juhuslikult esinevate lindude kohtamisteadetest. Lõplik hinnang anti 227 teatele, neist 182 aastatest 2007–2008. Teadetest kinnitati 200 (88%) ja lükati tagasi 27. Eesti lindude nimekirja lisandus 6 uut liiki. Eesti lindude nimekirjas on seisuga 31.12.2008 kokku 366 loodusliku päritoluga ja meil või naabermaades püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liiki ning 5 teadmata päritoluga liiki.

Alljärgneva jätkab Eesti linnuharulduste komisjon (edaspidi HK) kokkuvõtete avaldamist meil harva kohatavate lindude kohta. Käesolev aruanne on järjekorras seitsmes ja käsitleb perioodi 2007.–2008. a. Täiendavalt on aruandes ära toodud ka seni avaldamata teated varasemal ajal kohatud haruldustest, mille kohta varem otsus puudus või millised alles nüüd hilinemisega HK-le läbivaatamiseks esitati.

Komisjoni koosseis ja töökord

HK koosseisu kuulus avaldatavate teadete läbivaatamisel viis põhiliiget ja neli varuliiget, kes asendasid vajadusel põhiliikmeid. Komisjoni liikmed vaatasid teated igaüks eraldi läbi ja andsid neile sõltumatu hinnangu. Kui kogunes vähemalt neli heakskiitvat otsust ja viies otsus ei olnud tagasilükkav, loeti teade vastuvõetuks ning kui vähemalt kolm liiget otsustas teadet mitte tunnustada, loeti see tagasilükatuks. Muudel puhkudel arutati teadet komisjoni koosolekul ning vajadusel tehti lõplik otsus hääletamise teel.

Aruandes avaldatavate teadete käsitlemise ajal oli HK koosseis järgmine: Margus Ots (esimees ja sekretär), Aivo Klein, Vilju Lilleleht, Uku Paal, Ranno Puumets (põhiliige alates 12.04.2008, varem varuliige),

Margus Ellermaa (põhiliige kuni 12.04.2008, hiljem varuliige), Mati Kose (varuliige), Eerik Leibak (varuliige), Hannes Pehlak (varuliige kuni 12.04.2008) ja Aivar Veide (varuliige alates 12.04.2008).

Vaatlusankeetide täitmisest

HK-s käsitlemisele kuuluva liigi või alamliigi isendi kohtamisel tuleb täita vaatlusankeet. Nii käsitletavate liikide nimekiri kui vaatlusankeet on kättesaadav Eesti Ornitoloogiaühingu veebilehelt <http://www.eoy.ee>, kuid ornitoloogiaühingust võib ankeedi saada ka paberil. Vaatlusankeet tuleb täita võimalikult kiiresti, enne kui üksikasjad ununevad. Suur abi on teadetele lisatud fotodest. Foto lisamisel aga ei tohi muutuda hooletuks ning ankeet tuleb ikkagi võimalikult detailselt ja täpselt täita. Sageli on kohatud isendit kirjeldatud nii pinnapealselt, et liiki või alamliiki ei ole võimalik üheselt määrata. Vahel pole välistatud, et tegemist võib olla meil tavalisema või vastupidi – veelgi haruldasema liigiga, kellega vaatleja arvestada ei osanud. Just ebapiisav kirjeldamine on peamiseks põhjuseks, miks vaatlusi ei tunnustata. Kui mõni liik jaotatakse kaheks, ei saa HK teate uuel käsitlemisel vaadeldud linnu liigilist kuuluvust enam pahatihti tuvastada, sest kirjeldus polnud piisavalt põhjalik.

Iga linnurõngastaja vastutab selle eest, et tema märgistatud harulduse kohta täidetaks HK ankeet. Püütud linnu kirjeldamisel peab olema iseäranis hoolikas. Lisaks sulestiku detailsele kirjeldamisele tuleb ka linnu mõõdud põhjalikult kirja panna. Selline põhjalik kirjeldamine on sageli ainukeseks võimaluseks linnu alamliigilise kuuluvuse määramiseks. Linnu rõngastamisel tuleb ankeedis ka linnule pandud rõnga number ära märkida.

Lisaks linnu kirjeldamisele tuleb ankeeti kirja panna vaatluse täpne aeg ja koht ning kõigi vaatlejate täielikud nimed. Kui peale Teie vaatlesid sama lindu veel teisedki vaatlejad, siis ärge jääge lootma nende peale. Kui ei olnud kokkulepet teate esitamise kohta, siis esitage see igaks juhuks ise.

HK-le teeb jätkuvalt muret, et mitmed harulduste kohtajad ei ole siiani esitanud teateid läbivaatamiseks. **Vaatlejad peavad arvestama**

sellega, et kõik HK poolt tunnustamata linnuharulduste kohtamisteed jäävad välja harulduste andmebaasist, neid ei avaldata ja nendega ei arvestata vastava ala linnustiku ülevaadete koostamisel. Ka Eesti haudelindude levikuatlase andmebaasi võetakse vaid need haruldasemate liikide leiud, mida HK on tunnustanud. Palume vaatlejalatel oma teated alati ära saata jooksva aasta lõpuks. Ka vanade teadete esitamisega pole kunagi hilja.

Läbivaadatud teadete hulk

Kokku vaadati läbi ja anti lõplik hinnang 227 teatele (tabel 1), millest 182 olid perioodist 2007–2008 ja 45 enne 2007. aastat tehtud vaatluste kohta. Teadetest 200 (88%) kinnitati ja 27 (12%) lükatu tagasi. Et mitme teate kohta pole veel lõplikku otsust tehtud ja mõnda on käsitletud korduvalt, siis on HK poolt läbi vaadatud vaatluste tegelik hulk suurem. Tagasi lükatud vaatluste hulk on viimastel aastatel vähenenud, sest järjest enamate vaatluste kohta on olemas tõestusmaterjale (foto, video või helisalvestis).

HK on koostöös Matsalu rõngastuskeskusega läbi vaadanud kõik varasemad harulduste rõngastamise teated. Lisaks on HK uuesti läbi vaadatud ka osa esimese Eesti haudelindude levikuatlase (1976–1982) koostamise käigus kogutud andmeid. Seetõttu on käesolevas aruandes avaldatud terve rida vanu seni kinnitamata teateid. Siiski on mõned varem kinnitatud teated uuel käsitlemisel ka tagasi lükatud.

Kõigi HK poolt käsitletavate liikide kõik aktsepteeritud (heaks kiidetud) vaatlused on esitatud Eesti Ornitoloogiaühingu veebilehel (http://www.eoy.ee/yhing/hk/hk_aktsept.pdf).

Tabel 1. Linnuharulduste komisjonis läbi vaadatud ja hinnangu saanud teadete hulk.
Table 1. The number of records considered by the Estonian Rarities Committee.

Vaatlusaeg <i>Recorded in</i>	Läbi vaadatud <i>Considered</i>	Heaks kiidetud <i>Accepted</i>	Tagasi lükatud <i>Rejected</i>
Enne / <i>before</i> 2007	45	25 (56%)	20 (44%)
2007	87	85 (98%)	2 (2%)
2008	95	90 (95%)	5 (5%)
Kokku / <i>total</i>	227	200 (88%)	27 (12%)

Muutused Eesti lindude nimekirjas

Loodusliku päritoluga liikidest (kategooria A) lisandusid Eesti lindude nimekirja 2007. aastal stepi-pääsujooksur (*Glareola nordmanni*), suur-turteltuvi (*Streptopelia orientalis*) ja stepilõoke (*Melanocorypha calandra*) ning 2008. aastal sini-rägapart (*Anas discors*), lõuna-hõbekajakas (*Larus michahellis*) ja suurpiiritaja (*Apus melba*) – kokku 6 liiki. Uue alamliigina lisandus Eesti lindude nimekirja 2007. aastal kirde-mustlagle (*Branta bernicla nigricans*).

Seisuga 31.12.2008 on Eesti lindude nimekirjas loodusliku päritoluga või meil (või naabermaades) püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liike (kategooriad A-C) 366 ja teadmata päritoluga (kategooria D) 5 liiki. Mitteametlikus vangistusest pääsenud (kategooria E) liikide nimekirjas on 10 liiki¹.

Uueks tõestatud haudelinnuks Eestis on urvalind (*Carduelis flammea*). Lisaks kinnitas HK Eesti esimesed punakael-lagle (*Branta ruficollis*) ja hõbehaigru (*Casmerodius albus*) pesitsuskatsed.

Käesolevas aruandes toodud lindude teaduslikud nimetused põhinevad Euroopa Harulduskomisjonide Liidu Taksonoomiakomisjoni (*Taxonomic Advisory Committee of the Association of European Records and Rarities Committees; AERC TAC*) soovitusel (AERC TAC 2003).

Teated

Järgnevalt on esitatud varasemates HK aruannetes avaldamata teated Eestis kohatud haruldaste linnuliikide kohta kuni aastani 2008. Kõik need teated on HK poolt läbi vaadatud ja nende kohta tehtud heakskiitev või tagasilükkav otsus. Praegu veel käsitluses olevaid vaatlusi ei avaldata.

Liigi nimetuse järel on sulgudes esitatud neli arvu. Esimene arvupaar märgib vastavalt linnuleidude (-vaatluste) ja isendite hulka kuni aastani 2006 (kaasa arvatud), teine paar linnuleidude ja isendite

¹ E-kategooria nimekirja on kantud vaid need vangistusest pääsenud liigid, kes Eesti tingimustes vastu pidada suudavad.

hulka aastail 2007-2008. Arvude asemel on X, kui teateid või linde pole olnud võimalik täielikult loendada (pesitsemine, andmete puudulikkus, samad isendid erinevates kohtades või samas kohas erinevatel aegadel jne.).

Kui teates on isendite, paaride vms. arv märkimata, on mõeldud üht lindu, paari vms. Kui vaatluse kohta on olemas tõestusmaterjale (foto, video või helisalvestis), siis on see märgitud konkreetse teate järele.

Kuna Eesti administratiivne jaotus on viimastel aegadel pidevalt muutunud ja haldusreformiga ei ole endiselt kuigi kaugele jõutud, siis andmete võrreldavuse huvides kasutab HK kohanimede esitamisel põhiliste haldusüksustena jätkuvalt ajaloolisi kihelkondi. Kihelkonnad on ornitoloogiliselt aktiivsest perioodist (1840–2008) poole kestel käibinud ka ametlike haldusüksustena, neid kasutatakse ka näiteks keele-, rahva- jms. teadustes. Praegune vallasüsteem põhineb Nõukogude Liidu kolhooside territooriume järgivail külanõukogude piiridel, s.t. on ebaloomulik ning ei jää pikemalt püsima.

Kasutatud lühendid. is. = isend, khk. = kihelkond, l. = linn, mk. = maakond (2008. a. jaotuse järgi, kui erineb põlisest), s. = saar, läh. = lähedal, 1a. = samal kalendriaastal sündinud, 2a. = eelmisel kalendriaastal sündinud jne., 1a+ eelmisel kalendriaastal sündinud, 2a+ = enne eelmist kalendriaastat sündinud jne., ad. = adultne, vanalind, subad. = subadultne, juv. = noorlind, pull. = pesapoeg (poeg enne lennuvõimestumist), ♂ = isaslind, ♀ = emaslind, ♂♀ = paar.

Tunnustatud teated. Kategooriad A, B ja C **Accepted records. Categories A, B and C**

Kirde-mustlagle *Branta bernicla nigricans* (0/0 – 1/1)

30.10.–04.11.2007 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Aivar Veide jpt.) (Foto).

Esmasleid. See mustlagle alamliik pesitseb Ida-Siberi ja Põhja-Ameerika tundras, Euroopasse satub ta harva. Kuna osa autoreid peab

mustlagle alamliike eraldi liikideks, siis võib antud vaatlus tulevikus meil lausa uue liigi esmasleiuks osutada.

Punakael-lagle *Branta ruficollis* **pesitsemine**

05.06.2007 Pühadekare, Muhu khk., Saaremaa ad. ja pesa 1 munaga (üksikisendi pesitsuskatse, linnu päritolu teadmata) (Leho Luigujõe, Andres Kuresoo, Olev Lüütsepp) (Foto).

Esimene pesitsuskatse Eestis. Punakael-lagle pesitseb Siberi tundras ja meile satuvad vaid üksikud isendid läbirändel. Seetõttu oli suur üllatus, kui HK-le laekus info punakael-lagle pesaleiu kohta. Leiti ühe munaga pesa, mille juures tegutses üksik vanalind. HK kinnitas teate üksikisendi pesitsuskatsena. Linnu päritolu pole kahjuks teada. Punakael-laglesid peetakse paljudes Euroopa linnuaedades ja Pühadekarel pesitseda üritanud lind võis ka mõnest sellisest linnuaiast põgenenud olla. Samas pole välistatud ka linnu looduslik päritolu, sest läbirändel on liiki viimasel ajal kohatud igal aastal.

Ameerika viupart *Anas americana* (2/2 – 1/1)

09.09.2007 Haapsalu Tagalaht, Ridala khk., Läänemaa ♂ ad. (Aivar Veide jt.) (Foto, video).

Eesti 3. vaatlus. Põhja-Ameerika liik, keda Euroopas kohatakse suhteliselt sageli. Isaslindude määramine on lihtne, emaslindude ja puhkesulestikus isendite määramine aga väga keerukas hübriidide esinemise võimaluse tõttu. Ka antud linnu määramine oli keeruline, sest väga häid fotosid linnust ei saadud. Lõpliku otsuse tegemiseks küsis HK ka välisekspertide (Keith Vinicombe, Alan Dean) hinnanguid.

Ameerika piilpart *Anas carolinensis* (1/1 – 2/2)

29.05.2007 Haapsalu Tagalaht, Haapsalu linn, Läänemaa ♂ ad. (Aivar Veide) (Foto).

29.03.2008 Pärnu, Pärnumaa ♂ ad. (Ranno Puumets jt.) (Foto).

Eesti 2. ja 3. vaatlus. Ameerika piilpart on levinud Põhja-Ameerikas ja on seal üks arvukamaid partlasi. Lääne-Euroopas kohatakse ameerika

piilparti arvukalt igal aastal, Ida-Euroopas on ta väiksearvuline eksikülaline.

Sini-rägapart *Anas discors* (0/0 – 2/1)

11.05.2008 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Margus Ellermaa). Tõenäoliselt sama isend **21.–25.05.2008** Linaküla, Kihnu saar, Tõstamaa khk., Pärnumaa ♂ ad. (Aivo Klein jt.) (Foto).

Esmasleid. Põhja-Ameerika liik, kes Euroopasse satub väga harva. Kuna kahe isendi samaaegne esinemine suhteliselt lähestikku on nii haruldase eksikülalise puhul vähetõenäoline, siis tuleb Kablis ja Kihnus nähtud linde tõenäoliselt samaks isendiks pidada.

Punanokk-vart *Netta rufina* (24/27 – 5/6)

16.09.2007 Orjaku, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♀ ad. (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker, Alice Leetmaa) (Foto).

07.–16.05.2008 Haapsalu, Läänemaa ♂♀ (Aivar Veide jt.) (Foto).

16.05.2008 Kuressaare laht, Kaarma khk., Saaremaa ♂♀ (Seppo Ekelund) (Foto).

13.09.2008 Käina laht, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♀ ad. (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker, Leho Aaslaid) (Foto). Tõenäoliselt sama isend **04.10.2008** Orjaku ♀ ad. (Leho Aaslaid).

Punanokk-vart on levinud Lääne- ja Kesk-Euroopast ida suunas Mongooliani. Kohtamisjuhtude arv on meil sagenenud. Võimalik, et osa kohatud linde pärineb Euroopa linnuaedadest. Käina lähel on sügiseti emaslindu vaadeldud kolm aastat järjest (2006–2008) ja ei saa välistada, et kõigil aastatel on tegemist olnud sama linnuga.

Valgesilm-vart e. ruskevart *Aythya nyroca* (x/x – 1/1)

01.–02.04.2008 Saunja laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa ♂ ad. (Aivar Veide jt.) (Foto, video).

Lõuna- ja kagupoolse levilaga liik, keda Eestis kohatakse seni arvatust harvemini: osa varasemaid teateid põhines tõestamata andmeil või oli tegemist eksimäärangutega (vt. ka Ots & Paal, 2004). Iga keskmisest ruskem ja valge sabaalusega vart pole veel valgesilm-vart

ning vartide määramisel tuleb alati ka hübriidide võimalusega arvestada.

Jääkaur *Gavia immer* (8/8 – 0/0)

19.04.2003 Dirhami, Noarrootsi khk., Läänemaa 2a. (Tuomas Seimola, Hannu Huhtinen).

Jääkaur on Põhja-Ameerika haudelind, kes talvitab ka Loode-Euroopa rannikuil. Läänemerel on jääkaur harv eksikülaline.

Tundrakaur *Gavia adamsii* (37/48 – 4/4)

13.02.2007 Uudepanga laht, Kihelkonna khk., Saaremaa (Pekka Rusanen, Matti Rekilä, Timo Asanti, Ivar Ojaste, Andres Kalamees, Leho Luigujõe, Hannes Pehlak) (Foto).

28.05.2008 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2a. (Jan Nordblad).

12.10.2008 Ristna ad. (Petteri Mäkekä, Jan Nordblad, Tom Nordblad, Metti Nordin).

02.12.2008 Loode, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Harri Favorin).

Tundrakaur pesitseb Aasia ja Põhja-Ameerika arktilistel aladel, talvitab Norra rannikul. Läänemerele satub tundrakaur läbirändel nii kevadel kui ka sügisel, aga teda võib kohata ka talvel.

Tundrakaur või jääkaur *Gavia adamsii / immer* (8/9 – 2/2)

23.04.2007 Ristnast 20 km N, Läänemeri ad. (Mati Martinson).

08.05.2008 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Margus Ellermaa).

Mustkael-pütt *Podiceps nigricollis* (13/x – 3/3)

06.05.2007 Kaimri, Anseküla khk., Saaremaa (Jukka Hauru, Harri Pietarinen).

07.–27.08.2007 Saunja laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa (Aivar Veide, Tarvo Valker, Sander Sirelbu jt.) (Foto, video).

03.05.2008 Sutlepa meri, Noarrootsi khk., Läänemaa (Risto Silaste, Kimmo Olkio jt.) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kes Põhja-Euroopasse satub harva. Määramisel tuleb olla tähelepanelik, sest halbades vaatlusoludes (päike paistab vastu, kaugel distants) võib ka sarvikpütt mustkael-pütina tunduda.

Põhja-tormipääsu *Oceanodroma leucorhoa* (3/3 – 1/1)

17.01.2007 Ariste laht, Anseküla khk., Saaremaa (Rein Nellis, Maarja Nõmm).

Atlandi ja Vaikse ookeani põhjaosas levinud liik, kes sügiseste ja talviste tormide ajal satub vahel ka Läänemerele. Pelaagiline lind, keda on kaldalt vaadeldes raske kohata. Antud juhul on tegemist esimese vaatlusega Eestis, varem on meil leitud vaid nõrkenud või vigaseid linde, kes hiljem surid.

Suula *Morus bassanus* (7/8 – 1/1)

20.04.2007 Kabli ja Orajõe, Häädemeeste khk., Pärnumaa ad. (Juha Saari, Petri Pietiläinen, Mati Kose, Aivo Klein) (Foto), sama lind ka **22.04.2007** Kabli (Juha Saari, Petri Pietiläinen) (Foto).

Põhja-Atlandi haudelind, Läänemerele satub harva.

Siidhaigur *Egretta garzetta* (1/1 – 1/1)

19.05.2007 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ad. (Uku Paal, Riho Marja, Priit Voolaid, Hannes Margusson, Reimo Rander jpt.) (Foto).

Eesti 2. vaatlus. Lõuna-Euroopas laialt levinud lind, kes Põhja-Euroopasse satub väga harva.

Hõbehaigur *Casmerodius albus* **pesitsemine (+ kõik vaatlused kuni 2004)**

14.08.2004 Keemu, Karuse khk., Läänemaa (Risto Lammin-Soila, Pertti Uusivuori, Pirkka Väyrynen).

26.04.–lõpp 06.2008 Ilmatsalu, Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♂♀ ja pesitsuskatse (Margus Ots, Jan Siimson jt.).

Selle lõunapoolse levilaga liigi vaatlused on viimasel kümnendil järjest sagenenud ja HK otsustas alates 2005. aastast hõbehaigru vaatlusi

enam mitte käsitleda. Kõik varasemad teated kuuluvad aga endiselt HK poolt kinnitamisele. Kuna hõbehaigrut kohatakse meil regulaarselt ja järjest arvukamalt kevadest sügiseni, siis oli vaid aja küsimus, millal liik meil pesitseda üritab. 2008. aasta aprillist juunini vaadeldi Ilmatsalu hallhaigrukoloonias pidevalt pesamaterjali kandvaid hõbehaigruid, vanalinnud paaritusid pesal ja lendasid kogu aeg tiikide ja pesa vahet. Kahjuks pole aga teada, kas pesas ka mune või poegi oli. Juuli lõpus nähti Ilmatsalus küll korraga 8 hõbehaigrut (suve lõpus isegi üle 20 isendi), aga pole teada, et neist mõni just sellest pesast pärinenuks. Seetõttu kinnitas HK teate pesitsuskatsena.

Puna-harksaba *Milvus milvus* (34/36 – 4/2)

12.04.2006 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Jukka Hauru) (Foto).

07.05.2007 Sõrve säär ad. (Harri Pietarinen, Jukka Hauru, Jukka Ojala, Mati Martinson) (Foto).

08., 15. ja 22.04.2007 Ohtja, Mustjala khk., Saaremaa ad. (Raul Melsas) (Foto). Tõenäoliselt sama isend ka **10. ja 26.05.2007** Hakjala ja Hübja, Kaarma khk., Saaremaa ad. (Mati Martinson, Rein Nellis, Kristo Lauk, Urmas Sellis) (Foto) ning **20.05.2007** Küdema, Mustjala khk., Saaremaa ad. (Raul Melsas).

Lõunapoolse levilaga liik, kelle lähimad pesitsuspaigad jäävad Läti edelaossa ja kes on viimasel kümnendil meil taas muutunud sagedasemaks külaliseks (eelkõige Saaremaal).

Raipekotkas *Neophron percnopterus* (1/1 – 2/2)

25.08.2007 Aruküla ja Kilgi vahel, Varbla khk., Läänemaa = Pärnu mk. ad. (Jaan Männiste, Margus Alliksaar).

21.06.2008 Naha, Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. 3a. (Urmas Sellis, Arne Adre, Olev Lüütsepp) (Foto).

Eesti 2. ja 3. vaatlus. Raipekotka pesitsusalad on Lõuna-Euroopas, Põhja-Aafrikas ja Aasias idas kuni Indiani. Põhja-Euroopasse satub ta harva.

Madukotkas *Circaetus gallicus* * (x/x – 4/5)

24.05.2008 Järva-Madise khk., Järvamaa (Indrek Tammekänd).

29.06., 23.07. ja 25.07.2008 Kirbla khk., Läänemaa ad. (Svante Joelsson, Anu Joelsson, Mattias Joelsson) (Foto).

30.06.2008 Kursi khk., Tartumaa subad. (Hannu Huhtinen, Rami Lindroos, Kalle Rainio, William Velmala).

21.07.2008 Mihkli khk., Pärnumaa 2 ad. (Tuomas Seimola, Sakari Seimola, Sampo Laukkanen, Hannu Huhtinen).

Kõik madukotka vaatlused kuuluvad HK-s käsitlemisele, kuna liigi määramisel eksitakse sageli. Ehkki madukotkaid kohatakse Lääne-Eestis suhteliselt sageli, ei ole viimastel aastakümnetel liigi pesitsemist õnnestunud tuvastada.

Stepi-loorkull *Circus macrourus* (36/>39 – 10/11)

28.07.1915 Saare, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (F. v. Rosen) (Lastud, topis Eesti Loodusmuuseumis).

00.07.1915 Seli-Koigi, Rapla khk., Harjumaa ♀ 1a. (anon.) (Lastud, topis asus Tallinna Toomkooli kogus).

07.04.2007 Lautna, Kirbla khk., Läänemaa ♂ ad. (Yrjö Olkkonen, Pekka Olkkonen).

23.04.2007 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Risto Lammin-Soila, Ari Veijalainen).

23.04.2007 Salme, Anseküla khk., Saaremaa ♂ ad. (Timo Pettay).

24.04.2007 Salme ♀ ad. (Timo Pettay).

16.05.2007 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂ ad. (Timo Pettay).

06.06.2007 Sõrve säär ♂ ad. (Juha Saari, Kauri Mikkola).

01.05.2008 Sookatse, Mihkli khk., Läänemaa ♂ ad. (Risto Silaste, Niila Walle jt.).

10.05.2008 Paslepa, Noarootsi khk., Läänemaa ♀ ad. (Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad, Uku Paal) (Foto).

13.06.2008 Haeska, Martna khk., Läänemaa ♂ 2a. (Petteri Mäkelä, Risto Vilen, Teppo Lehtola).

* kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti

30.08.2008 Sõrve säär 2 is. (1a.) (Juho Könönen).

Stepi-loorkull pesitseb Ukrainast ja Lõuna-Venemaalt ida suunas Mongooliani. Eestis on ta suhteliselt sage eksikülaline. Emaslindude ja noorlindude määramine on väga keeruline. Eriti hoolikalt tuleb kirjeldada tiiva alapoolle ja pea mustrit. Lisaks uutele vaatlustele kinnitas HK pärast arhiividest lisaandmete leidmist ka mõned vanad stepi-loorkulli teated.

Väikehuik *Porzana parva* (alates 1954) (x/x – 5/13)

17.05.2007 Räpina polder, Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ♂ ad. (Riho Kinks) (Helisalvestis).

24.05.2007 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa ♂ ad. (Pekka Komi) (Foto).

07. ja 09.06.2007 Tõhela järv, Tõstamaa khk., Pärnumaa 2 ♂ ad., 3 ♀ ad. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Heikki Luhamaa).

18.–26.05.2008 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♂♀ (Aivo Klein, Margus Ellermaa).

18.05.–12.06.2008 Aardla polder 4 ad. (sh. 3 ♂) (Uku Paal jpt.) (Foto).

Väikehuik on meil tõenäoliselt tavalisem lind kui arvatakse. Linnuvaatlejad käivad liigile sobivates elupaikades öösiti harva ning ka liigi häälightsusi tuntakse halvasti. Väikehuik on üks väheseid liike, kelle kohtamisjuhte aktsepteerib HK ka ainult häälightsuste kuulmise korral. Sellisel juhul tuleb kuulnud häält kirjeldada eriti täpselt. Võimalusel tuleks häälightsused lindistada.

Karkjalg *Himantopus himantopus* (2/3 – 3/5)

10.–12.05.2007 Haapsalu Tagalaht, Noarootsi/Ridala khk., Läänemaa ♂♀ (Marja Saarinen jpt.) (Foto).

18.05.2008 Sangla polder, Rannu khk., Tartumaa 2 ad. (Panu Rajamäki, Mikko Huju jt.) (Foto).

21.09.2008 Loode, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Juha Saari) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kelle lähimad püsipesitsusalaad asuvad Ungaris, ajutised Poolas ja Taanis. Ehkki karkjalg elutseb Eestile suhteliselt lähedal, satub ta Põhja-Euroopasse harva.

Stepi-pääsujoosur *Glareola nordmanni* (0/0 – 1/1)

28.05.2007 Raigla, Rápina khk., Võrumaa = Põlva mk. ad. (Timo Pettay, Jan Nordblad jt.) (Foto).

Esmasleid. Kagu-Euroopa ja Aasia stepilind, kes Lääne- ja Põhja-Euroopas on harv eksiküaline.

Määramata pääsujoosur *Glareola sp.* (1/1 – 1/1)

21.05.2007 Matsalu, Karuse khk., Läänemaa (Hannes Pehlak).

Kõnnu- ja stepi-pääsujoosuri eristamine ei ole lihtne. Kiiresti mööda lendava linnu kõigi tunnuste nägemine pole sageli võimalik ja liik jääb määramata. Erilist tähelepanu tuleb pöörata tiiva tagaserva värvile ja “näo” mustritele.

Roosterind-tüll *Charadrius morinellus* (25/ca 148 – 3/20)

16.05.1965 Pärnu, Pärnumaa ad. (Tenno Laur).

11.09.1965 Pärnu 2 is. (Tenno Laur).

09.–14.09.2007 Padise, Harju-Madise khk., Harjumaa kuni 7 is. (Uku Paal, Jan Nordblad, Metti Nordin, Risto Lammin-Soila jpt.) (Foto).

21.09.2007 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Gustaf Nordenswan, Harri Pietarinen, Seppo Ekelund).

24.08.2008 Võeva, Vigala khk., Läänemaa = Rapla mk. 12 is. (11 ad. ja 1 1a.) (Ranno Puumets) (Foto).

Roosterind-tüllid peamiselt pesitsusalad Euroopas on Suurbritannias ja Põhja-Fennoskandias, Aasias on ta levinud Põhja-Siberis ning Uuralites ja Lõuna-Siberi mäestikes. Eestis väiksearvuline hajus läbirändaja, kes on ilmselt tavalisem, kui väheste leidude põhjal arvata võib. Roosterind-tüll peatub rändeperioodil küntud põldudel, kus linde on väga raske märgata.

Kiripugu-rüdi *Calidris melanotos* (2/2 – 1/1)

08.09.2007 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Margus Ellermaa, Aivo Klein, Jaak Tammekänd).

Eesti 3. vaatlus. Arktilises Ameerikas ja Ida-Siberis elutsev lind, kes Euroopas on suhteliselt sage külaline (kõige tavalisem teistest maailmajagudest pärit kahlaja Euroopas).

Älverüdi *Calidris acuminata* (1/1 – 1/1)

22.08.2007 Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Aivar Veide, Hannes Pehlak, Tarvo Valker jt.) (Foto).

Eesti 2. vaatlus. Ida-Siberi tundrate lind, kes Euroopas on haruldane eksikülaline.

Lammitilder *Tringa stagnatilis* pesitsemine

10. ja 13.05.2007 Haeska Väikerahu, Martna khk., Läänemaa 2 ad. ja pesa 1 munaga (Kaarel Kaisel, Eve Mägi, Maire Toming, Triin Paakspuu, Aivar Veide) (Foto).

17.05.–01.06.2007 Raigla, Rāpina khk., Võrumaa = Põlva mk. ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Riho Kinks jt.) (Foto).

02.–03.06.2007 Saunja, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 1 ad. ja pesa 4 munaga (Ivar Ojaste) (Foto).

04.–24.05.2008 Sangla polder, Rannu khk., Tartumaa ♂♀, tõenäoline pesitsemine (Riho Kinks jt.).

16.05.2008 Haeska Väikerahu 2 ad. ja pesa 4 munaga (Kaarel Kaisel, Eve Mägi, Maire Toming, Triin Paakspuu, Aivar Veide) (Foto).

05.06.2008 Tahu laht, Noarootsi khk., Läänemaa 1 ad., tõenäoline pesitsemine (Tarvo Valker, Marju Erit) (Foto).

Idapoolse levilaga liik, keda kohatakse meil viimasel kümnendil suhteliselt sageli. Alates 2001. aastast käsitleb HK vaid liigi pesitsusteateid.

Hallkibu e. kibutilder *Xenus cinereus* (16/30 – 2/2)

19.05.2008 Pikla, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Indrek Tammekänd, Margus Ellermaa) (Foto).

29.08.2008 Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Aivar Veide, Tarvo Valker, Jaanus Tanilsoo) (Foto).

Idapoolne liik, kelle lähimad pesitsusalad ei jää Peipsi taga eriti kaugale, aga kes Eestis on üllatavalt harv eksikülaline.

Puna-veetallaja *Phalaropus fulicarius* (8/8 – 1/1)

28.07.2007 Haeska, Martna khk., Läänemaa 1a. (Aivar Veide, Marko Valker) (Foto).

Kõrg-Arktika liik, kes Põhja- ja Lääne-Euroopas on harv külaline.

Pikksaba-änn *Stercorarius longicaudus* (alates 2005) (0/0 – 1/1)

16.09.2007 Küdema laht, Mustjala khk., Saaremaa 1a. (Raul Melsas) (Foto).

Pikksaba-änn pesitseb tundras, ka Lapimaal ja Lõuna-Norra mägedeski. Rändeteena kasutab liik aga Norra merd ja Põhjamerd ning meil on ta väga haruldane läbirändaja. Kuna ännide määramine ei ole lihtne ja isegi eksperdid on vahel hätta jäänud, otsustas HK alates 2005. aastast võtta pikksaba-änni HK poolt käsitletavate liikide nimekirja. Liigi seni arvatust suurematki haruldust kajastab asjaolu, et Küdema lahe vaatlus osutub aastailt 2005–2008 ainsaks. Ühtlasi on see ilmselt esimene kord, kui pikksaba-änni Eestis pildistati.

Suuränn *Stercorarius skua* (1/1 – 1/1)

04.10.2008 Loode, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Juho Könönen jt.).

Eesti 2. vaatlus. Põhja-Atlandi saarte haudelind, keda Lääne-Euroopa rannikul kohatakse läbirändel. Läänemerel on suuränn aga harv eksikülaline.

Karbuskajakas *Larus melanocephalus* (15/x – 1/2)

18.05.2007 Kabli, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 ad. (Timo Pettay).

Lääne-, Lõuna- ja Kesk-Euroopa ning Väike-Aasia liik, kelle levila on viimase paarikümne aasta jooksul laienenud. Lähimad püsivad pesitsusalad paiknevad Valgevenes, Poolas, Hollandis ja Saksamaal. Eestis on karbuskajakas harv külaline, kes on meil 1960-ndatel aastatel isegi pesitsenud.

Lõuna-hõbekajakas *Larus michahellis* (0/0 – 1/1)

20.08.2008 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa 1a. (Pasi Pirinen, Petteri Lehikoinen, Tuomas Seimola, Sampo Laukkanen) (Foto).

Esmasleid. Lõuna-Euroopas levinud liik, keda varem peeti koldjalg-hõbekajaka alamliigiks (ja viimast omakorda hõbekajaka alamliigiks). Lõuna-hõbekajaka määramine on ülimalt keeruline ülesanne. HK võtab vaatlused käsitlusele vaid tõestusmaterjalide (foto, video, rõngastusandmed vms.) olemasolul ja alati küsitakse liigimäärangu kinnitamisel välisekspertide abi.

Koldjalg-hõbekajakas *Larus cachinnans* (6/6 – 2/2)

07.08.2004 Pärnu, Pärnumaa 2a. (Visa Rauste, Hannu Koskinen) (Foto).

27.–28.06.2008 Aardlapalu prügila, Kambja khk., Tartumaa 2a. (Sampsu Cairenius) (Foto).

12.10.2008 Veere, Kihelkonna khk., Saaremaa 1a. (Seppo Ekelund, Johan Petersson) (Foto).

Kagu-Euroopas ja Lääne-Aasias levinud liik, keda varem peeti hõbekajaka alamliigiks. Koldjalg-hõbekajaka määramine on analoogselt lõuna-hõbekajakaga väga keeruline ja HK võtab vaatlused käsitlusele vaid tõestusmaterjalide olemasolul.

Atlandi, kirde- või friisi tõmmukajakas *Larus fuscus graellsii/heuglini/intermedius*

06.10.1994 Põõsaspea neem, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Mauri Leivo, Harri Kontkanen, Olli-Pekka Pietiläinen, Pekka Rusanen).

Selle teate kinnitas HK algselt atlandi tõmmukajakana (*Larus fuscus graellsii*). Hiljem leidis HK, et kirde-tõmmukajaka (*Larus fuscus heuglini*) võimalus pole siiski välistatud ja teade lükati uuel käsitlemisel tagasi. Teadet käsitleti HK-s veel kolmandatki korda ning nüüd kinnitati see analoogselt teiste "tuhkseljaliste" tõmmukajakatega atlandi, kirde- või friisi tõmmukajakana (*Larus fuscus graellsii/heuglini/intermedius*).

"Tuhkseljalisi" tõmmukajakaid kohatakse Eestis regulaarselt ja suhteliselt sageli. Tõenäoliselt on enamik kohatud isenditest idapoolse levilaga kirde-tõmmukajakad (alamliik *heuglini*), kes on meil oletatavasti haruldane, aga regulaarne läbirändaja. Soomes on

rõngastatud isendite leidude põhjal tõestatud ka läänepoolsete alamliikide *graellsii* ja *intermedius* sattumine siinsetele aladele. Kahjuks on konkreetse alamliigi määramine viimastel andmetel välitingimustes võimatu. Segadust tekitavad ka eri alamliikide vahelised hübriidid. Rõngastatud lindude taasleiud tooksid sellesse keerukasse teemasse natuke selgust, kuid kahjuks tuleb taasleide väga harva ette.

Tõmmu- ja hõbekajaka kompleksi liikide määramine ja taksonoomia on täis küsimusi, millele vastuseid pole niipea oodata. Alamliigi ühese määramise võimatuse tõttu ning teisalt arvestades “tuhkseljaliste” tõmmukajakate suhtelist sagedust Eestis, otsustas HK selle vormi vaatlusi enam mitte käsitleda. HK käsitleb edaspidi teadet vaid rõngataasleidude korral. Samas soovitame aga siiski kõik “tuhkseljaliste” tõmmukajakate vaatlused võimalikult hästi dokumenteerida ja materjalid HK-le toimetada.

Roosakajakas *Rhodostethia rosea* (3/3 – 1/1)

13.10.2007 Haapsalu, Läänemaa ad. (Aivar Veide jt.) (Foto).

Kirde-Siberi, Kanada ja Gröönimaa liik, kes meie aladele satub väga harva.

Habeviires *Chlidonias hybrida* (4/7 – 4/10)

27.–28.05.2007 Raigla, Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. 2 ad. (Timo Pettay, Jan Nordblad jt.) (Foto).

31.05.2007 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa 6 ad. (Mika Bruun, Uku Paal) (Foto).

19.05.2008 Sutlepa meri, Noarootsi khk., Läänemaa ad. (Aivar Veide, Tarvo Valker, Marko Valker) (Foto).

27.05.2008 Hüpassaare läh., Suure-Jaani khk., Viljandimaa (Indrek Tammekänd).

Lõunapoolse levilaga liik, kelle vaatlused on viimastel aastatel sagedanenud. Lätis on habeviires isegi korduvalt pesitsenud.

Valgetiib-viires *Chlidonias leucopterus* (x/x – 9/31)

06.–21.05.2007 Aardla polder, Kambja/Nõo/Tartu-Maarja khk., Tartumaa kuni 5 ad. (Margus Muts, Toomas Hirse, Jaanus Tanilsoo, Uku Paal, Riho Marja, Margus Ots, Hannes Margusson jpt.) (Foto).

15.05.2007 Sutlepa meri, Noarootsi khk., Läänemaa 13 is. (Ivar Ojaste). Tõenäoliselt osa neist ka **12.05.2007** Saunja laht, Lääne-Nigula khk., Läänemaa 4 is. (Indrek Tammekänd), **12.05.2007** Sutlepa meri 4 is. (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd, Marju Erit, Jaanus Jürison), **13.05.2007** Sutlepa meri 3 is. (Allar Liiv, Hillar Liiv, Mati Martinson jt.) ja **02.06.2007** Saunja laht 2 is. (Ivar Ojaste).

17.05.2007 Räpina polder, Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. 4 ad. (Riho Kinks), osa neist samas ka **31.05.2007** 2 ad. (Uku Paal) ja **01.06.2007** 2 ad. (Riho Kinks) (Foto).

20.05.2007 Vastsekivi järv, Urvaste khk., Võrumaa ad. (Margus Ots) (Foto).

27.05.2007 Tõhela järv, Tõstamaa khk., Pärnumaa ad. (Margus Ots, Uku Paal, Ranno Puumets, Eedi Lelov, Jaanus Jürison).

10.05.2008 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa 2 ad. (Aivo Klein).

11.05.2008 Saarepera (Räpina polder), Räpina khk., Võrumaa = Põlva mk. (Riho Kinks).

17.05.2008 Aardla järv ja polder 4 ad. (Uku Paal, Kuido Kõiv, Arne Pruks jt.) (Foto), tõenäoliselt samad isendid samas ka **31.05.2008** (Margus Ots, Uku Paal) (Foto).

Lõuna- ja kagupoolse levilaga liik, kelle kohtamised on meil oluliselt sagenenud ja kes on Ida-Eestis muutunud ebaregulaarseks haudelinnuks.

Alk *Alca torda* pesitsemine

21.05.2007 Keri saar, Jõelähtme khk., Harjumaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Monika Laurits-Arro, Vilju Lilleleht jt.).

22.05.2007 Lõuna-Malusi saar, Kuusalu khk., Harjumaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Monika Laurits-Arro, Vilju Lilleleht jt.).

22.05. ja 21.06.2007 Põhja-Malusi saar, Kuusalu khk., Harjumaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Monika Laurits-Arro, Vilju Lilleleht jt.).

21.06.2007 Sorgu saar, Tõstamaa khk., Pärnumaa 2 ad., tõenäoline pesitsemine (Aivo Klein, Raivo Haamer, Aivar Sakala, Dalmat C. Klein).

Algi peamised pesitsusalad asuvad Loode-Euroopas ja Põhja-Ameerikas. Eestis on alk sage läbirändaja ja mõnedel avameresaartel ka haruldane haudelind.

Suur-turteltuvi *Streptopelia orientalis* (0/0 – 1/1)

13.–17.11.2007 Piirumi, Häädemeeste khk., Pärnumaa 1a., alamliik *meena* (Aivo Klein jpt.) (Foto).

Esmasleid. Aasia liik, kes Euroopasse satub harva. Piirumis kohatud isend oli läänepoolsemast alamliigist *meena*, kes pesitseb Lääne-Siberis ja Kesk-Aasias.

Loorkakk *Tyto alba* (4/4 – 1/1)

05.06.2008 Kunda, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Renee Räni) (Foto).

Loorkakk on levinud Lääne- ja Lõuna-Euroopas ning veel laialt mujal maailmas. Ehkki levila põhjapiir ei jää meist kaugele, eksib loorkakk Põhja-Euroopasse harva. Kunda lind leiti sadama kuivlastilaost ja pole välistatud, et ta sattus meile “jänesena” mõnel kaubalaeval (sama on oletatud ka mõne varasema leiu puhul – nt. Härms, 1935).

Vöotkakk *Surnia ulula* **pesitsemine ja teated 15.04.-31.07.** (7/x – 0/0)

04.07.1950 Pärnmetša vahtkond, Tori khk., Pärnumaa ♂ (Riis) (Lastud, nahk TÜ Zooloogiamuuseumis pole säilinud).

Tsirkumpolaarse levilaga liik, kelle lähimad pesitsusalad on Soomes ja Loode-Venemaal. Viimane kinnitatud pesitsusteade Eestist pärineb 1974. aastast. Lisainfo leidmise järel õnnestus kinnitada üks varasem suvine teade.

Habekakk *Strix nebulosa* * (x/x – 5/5)

20.01.2007 Karula khk., Valgamaa = Võru mk. (Kaido Kama).

17.04.2007 Harju-Risti khk., Harjumaa (Arvo Eremos) (Foto).

25.05. ja 13.09.2008 Ambla khk., Järvamaa = Harju mk. (Rünno Pärtel, Alar Ruzitš) (Foto).

31.07.–03.08.2008 Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ad. ja võimalik pesitsemine (Mati Kose, Gerald Broddelez, Uudo Timm) (Foto).

01.11.2008 Viru-Jaagupi khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. (Tanel Aruoja) (Foto).

Ida- ja põhjapoolse levilaga liik, keda kohatakse peamiselt Kirde- ja Ida-Eestis. Habekaku vaatlused on meil viimastel aastatel sagenenud ja on leitud ka territoriaalseid linde, aga kindel pesitsemine jäi 2008. aastal siiski tuvastamata.

Suurpiiritaja *Apus melba* (0/0 – 1/1)

04.10.2008 Roosta, Noarootsi khk., Läänemaa (Kalle Rainio, Hannu Huhtinen, Rami Lindroos, Rasmus Mäki, Mikael Nordström, Mirva Wallenius, Reeta Viitala).

Esmasleid. Lõunapoolse levilaga liik, kes Põhja-Euroopasse satub väga harva. Ehkki esmasleiuust tõestusmaterjale ei ole, otsustas HK teate kinnitada, sest tegemist on lihtsasti määratava liigiga ning lindu nägid paljud kogenud vaatlejad.

Tamme-kirjurähn *Dendrocopos medius* (kuni 2005)

04.10.1980 Petseri, Petserimaa (Alexander Bardin).

Kuna tamme-kirjurähn on oma levilat jõudsalt põhja suunas laiendanud ja muutunud meil kohati suhteliselt tavaliseks haudelinnuks, siis lõpetas HK tamme-kirjurähni vaatluste käsitlemise alates 2006. aastast. Nüüd on HK-ni jõudnud info vaatlusest Petseri linnas 1980. aastal (Бардин 2001). HK kinnitas teate, mille puhul on tegemist esimese leiuga Eesti aladelt pärast esmasleidu 1895. aastal.

* kaitsekaalutlustel ei avaldata täpseid vaatluskohti

Stepilõoke *Melanocorypha calandra* (0/0 – 1/1)

31.12.2007–09.01.2008 Rahuste, Jämaja khk., Saaremaa ad., alamliik *calandra* (Gustaf Nordenswan jpt.) (Foto).

Esmasleid. Lõunapoolse levilaga stepi- ja kultuurmaastiku paigalind, kes Põhja-Euroopasse satub harva. Üllatuseks tegutses lind koos teise harulduse – välja-väikelõokesega.

Välja-väikelõoke *Calandrella brachydactyla* (3/3 – 2/2)

01.–09.01.2008 Rahuste, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Lauri Mäenpää jpt.) (Foto).

22.11.2008 Pämu, Pärnumaa (Indrek Tammekänd, Jaak Tammekänd jt.) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kes Põhja-Euroopasse eksib siiski suhteliselt tihti. Eestis võiks teda ilmselt sagedamini kohata, aga meie linnuvaatlejad ei tunne seda liiki. Näiteks Soomes vaadeldakse igal aastal mitmeid isendeid ja liik on seal tavalisem külaline kui tuttlõoke. Rahustes tegutses lind koos stepilõokesega ja kuna linnud püsisid pikka aega paigal, siis jõudsid paljud linnuvaatlejad mõlema harulduse ära näha.

Tuttlõoke *Galerida cristata* (**alates 1991**) (x/x – 5/5)

04.06.2007 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Risto Lammin-Soila, Juha Saari, Tom Nordblad) (Foto). Tõenäoliselt sama isend samas ka **12.07.–30.09.2007** (Mati Martinson jpt.) (Foto).

21.04.2008 Rohuküla, Ridala khk., Läänemaa (Jyrki Erikäinen).

28.04. ja 17.07.2008 Vaemla, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Leho Aaslaid, Jaanus Elts, Andres Kalamees, Tauno Pilnik) (Video).

10.05.2008 Põõsaspea neem, Noarootsi khk, Läänemaa ad. (Tom Nordblad, Uku Paal, Jan Nordblad, Timo Nuoranen, Metti Nordin) (Foto).

22.05.2008 Sõrve säär ad. (Juha Saari jt.) (Foto).

Lõunapoolse levilaga liik, kes on Eestis palju haruldasem kui arvatakse. Tuttlõokest on välimuse järgi põldlõokesest väga raske eristada: tuti olemasolu ei ole sugugi diagnostiline tunnus. Põhjalikult tuleb kirjeldada linnu sulestiku iseärasusi (eriti “nägu”, saba, tiib), noka kuju ja suurust ning häälightsusi.

Niidukiur e. stepi-niidukiur *Anthus richardi* (12/12 – 3/3)

22.09.1991 Vilsandi, Kihelkonna khk., Saaremaa (Martti Heikinheimo, Mikko Alestalo, Andrus Aumees).

18.09.2001 Sõrve säär (Sampsä Cairenius).

23.09.2001 Sõrve säär (Sampsä Cairenius, Lauri Mäenpää).

02.10.2002 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Lauri Mäenpää, Jukka Riihelä).

30.09.2007 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Uku Paal, Risto Lammin-Soila, Jan Nordblad) (Foto).

15.10.2008 Sõrve säär (Juho Könönen).

15.10.2008 Mõntu, Jämaja khk., Saaremaa (Juho Könönen).

Siberi lind, kes Euroopasse satub peamiselt sügisrändel. Raskesti vaadeldav liik, keda esineb meil ilmselt sagedamini kui harvade vaatluste põhjal oletada võib. Ülaltoodud vaatlustest kolm esimest olid varem kinnitatud mongoolia või niidukiuruna (*Anthus godlewskii/richardi*) (Lilleleht 1999, Ots & Paal 2004). Uuel käsitlusel otsustas HK need teated kinnitada niidukiuruna, sest kõik olulised tunnused olid siiski kirjeldatud ning mongoolia kiuru võimalus on meie aladel oluliselt vähetõenäolisem. Ühtlasi on Vilsandil 22.09.1991 kohatud isend nüüd uueks niidukiuru esmasleiuks Eestis.

Kuldhänilane *Motacilla citreola* (**kõik vaatlused kuni 2000, pesitsemine kuni 2001**)

25.07.2000 Pulgoja, Häädemeeste khk., Pärnumaa ♀ ad. (Sergei Šulepov) (Rõngastatud).

HK käsitles kuldhänilase teateid kuni 2001. aastani, kõik seni edastamata andmed sellest ajast on endiselt oodatud.

Jõgivästrik, *Motacilla cinerea* (32/40 – 11/12)

01.–30.05.1981 Kose ja Ravila vahel, Kose khk., Harjumaa (Johannes Pärtels).

17.04.2007 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Jukka Hauru).

26.–27.04.2007 Rõuge, Rõuge khk., Võrumaa ♂ ad. (Maidu Kõoleht) (Foto).

29.04.2007 Võiste, Häädemeeste khk., Pärnumaa (Aivo Klein).

27.05.2007 Lülle, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Lauri Mäenpää, Harri Pietarinen, Mati Martinson) (Foto).

07.06.2007 Sõrve sääär (Juha Saari).

30.10.2007 Mõntu, Jämaja khk., Saaremaa 1a. (Eedi Lelov, Aivar Veide jt.) (Foto).

23. ja 24.03.2008 Kolga, Kuusalu khk., Harjumaa ♀ ad. (Peep Veedla, Riho Männik) (Foto).

01.05.–29.06.2008 Suuremõisa, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂♀ (Leho Aaslaid jt.) (Foto).

25.05.2008 Sõrve sääär ♀ ad. (Seppo Ekelund) (Foto).

26.05.2008 Ristna, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ♂ ad. (Jan Nordblad, Metti Nordin, Timo Nuoranen) (Foto).

17.10.2008 Sõrve sääär (Juho Könönen).

Meil kohatakse jõgivästrikke peamiselt Põhja-Eesti kiirevoolulistel jõgedel ja rändeajal ka Lääne-Eesti rannikul. Jõgivästriik on meil suhteliselt sage külaline ja väga harv pesitseja.

Vesipapp *Cinclus cinclus* pesitsemine ja vaatlused V–VII (kuni 1995)

06.05.1992 Taevaskoja, Põlva/Võnnu khk., Võru-/Tartumaa = Põlva mk. pesa, 2 pull. (Eigo Hint) (pojad rõngastati).

HK lõpetas vesipapi teadete läbivaatamise 1995. a. järel, aga kõik varasemad teated on endiselt oodatud.

Kaelustäks *Saxicola torquatus* (15/15 – 3/3)

13.04.2007 Harilaid, Kihelkonna khk., Saaremaa ♂ ad., alamliik *rubicola/hibernans* (Jouni ja Merja Saario).

31.05.2007 Laadla, Jämaja khk., Saaremaa ♀ ad. alamliik *maurus* (Lauri Mäenpää) (Foto).

05.10.2008 Haversi, Noarootsi khk., Läänemaa ♂ 1a. alamliik *maurus* (Aivar Veide, Taivo Leesment, Marko Valker, Tarvo Valker) (Foto).

Kaelustäksi pesitsusalad on Euraasia lääne- ja põhjaosas ning Aafrikas. Meile lähimad püsivad pesitsusalad asuvad Poolas, Ukrainas ja Loode-Venemaal Valge mere ääres. Kirde-Euroopa alamliiki *maurus* (niidu-kaelustäks) peab osa süstemaatikuid eraldiseisvaks liigiks.

Kõrbe-kivitäks *Oenanthe deserti* (3/3 – 2/2)

29.10.–04.11.2007 Loode, Jämaja khk., Saaremaa ♂ 1a. (Jaanus Jürison, Eedi Lelov, Tiit Vohta jpt.) (Foto).

02.11.2008 Ruhnu s., Ruhnu khk., Saaremaa ♂ 1a. (Andrus Kuus, Mati Martinson, Rein Nellis) (Foto).

Aasia ja Aafrika kõrbealade liik, kes satub eksikülalisena harva ka Põhja-Euroopasse.

Väike-käosulane *Hippolais caligata* (x/x – 9/>17)

30.–31.05. ja 01.–02.07.2007 Polovina, Petserimaa = Võru mk. 2♂♀ (Mika Bruun jt.) (Foto).

05. ja 26.06.2007 Hiiemetsa, Vaivara khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ ad. (Eerik Leibak).

17.06.2007 Samma ja Põdri vahel, Viru-Nigula khk., Virumaa = Lääne-Viru mk. ♂ ad. (Uku Paal, Margus Ots jt.) (Foto).

28.06.2007 Helbi, Petserimaa = Võru mk. ♂ ad. (Kuido Kõiv, Margus Muts, Ranno Puumets) (Foto).

01.–02.07.2007 Väiko-Serga, Petserimaa = Võru mk. ♂♀ (Hannu Huhtinen).

01.–02. ja 18.07.2007 Veretinä, Petserimaa = Võru mk. ♂♀ ja 5 pull., lisaks 1 ad. (Hannu Huhtinen, Thomas Pless) (Foto, helisalvestus).

02. ja 29.06.2008 Veretinä ♂♀ ja pesa 4 pull. (William Velmala, Kalle Rainio, Rami Lindroos, Hannu Huhtinen jt.) (Foto).

13.06.–07.07.2008 Adraku, Torma khk., Tartumaa = Ida-Viru mk. ♂ ad. (Eerik Leibak).

29.06.2008 Polovina ♂♀ ja pesa 7 pull. (William Velmala, Kalle Rainio, Rami Lindroos, Hannu Huhtinen). (Foto).

Idapoolse levilaga liik, kes on Ida-Eestis sel sajandil muutunud regulaarseks haudelinnuks. Veretinäs on väike-käosulane pesitsenud samas piirkonnas alates 2002. aastast. Pesitusbiotoobiks on meil söötis heinapõllud, millele võsa peale kasvamas. Lindude määramine välimuse järgi on keerukas, kuid laul on väga iseloomulik ja kogenud linnuvaatlejal lihtne selgeks õppida.

Kuld-lehelind *Phylloscopus proregulus* (kuni 1997)

15.10.1992 Kihnu Linaküla, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Arvo Täll) (Rõngastatud).

12.10.1996 Kihnu Linaküla (Arvo Täll) (Rõngastatud).

27.10.1996 Kihnu Linaküla (Arvo Täll) (Rõngastatud).

HK käsitles kuld-lehelinnu teateid kuni 1997. aastani, aga kõik varasemad andmed on jätkuvalt oodatud.

Vööt-lehelind *Phylloscopus inornatus* (kuni 1997)

20.09.1994 Lao, Tõstamaa khk., Pärnumaa (Peeter Raja) (Rõngastatud).

HK käsitles vööt-lehelinnu teateid kuni 1997. aastani, aga kõik varasemad andmed on jätkuvalt oodatud.

Tõmmu-lehelind *Phylloscopus fuscatus* (6/6 – 1/1)

02.–05.01.2008 Pärnu, Pärnumaa (Indrek Tammekänd jpt.) (Foto).

Siberi liik, kes Euroopas on eksiküline (peamiselt püütakse sügiseti linnurõngastusjaamades). Talvine tõmmu-lehelind on kogu Põhja-Euroopa jaoks erakordne nähtus. Kuna lind püsis mitu päeva samas kohas paigal, siis käisid teda “bongamas” paljud linnuvaatlejad.

Lääne-pöialpoiss *Regulus ignicapilla* (11/11 – 1/1)

16.06.2007 Pohlaaru läh., Viru-Nigula khk., Virumaa = Ida-Viru mk. ♂ ad. (Eerik Leibak, Säde Lahtmets).

Lääne-Euroopa liik, kelle levila näib laienevat kirde suunas. Eestis on lääne-pöialpoissi kohatud harva, aga viimasel kümnendil on vaatluste arv saenenud.

Kaelus-kärbsenäpp *Ficedula albicollis* (x/x – 4/>7)

14.05.–29.06.2007 Kuressaare, Saaremaa ♂♀ ja pesitsemine, >2 pull. (Mati Martinson jpt.) (Foto).

03.05.2008 Kudjape, Kaarma khk., Saaremaa ♂ ad. (Uku Paal, Jan Nordblad, Metti Nordin) (Foto).

03.05.–11.06.2008 Kuressaare ♂♀ ja pesitsemine (Uku Paal, Mati Martinson jpt.) (Foto). Lisaks samas **11.06.2008** ♂ 2a. (Jani Vastamäki) (Foto).

29.–30.05.2008 Sõrve sääär, Jämaja khk., Saaremaa ♂ ad. (Mati Martinson jt.) (Foto).

Lõunapoolne liik, keda meil kohatakse peamiselt Lääne-Saaremaal. Suhteliselt raske määrata, sest sageli hübriidiseerub must-kärbsenäpiga. Ilmselt on kaelus-kärbsenäpp Lääne-Saaremaal muutunud regulaarseks haudelinnuks, Kuressaare lossipargis pesitseb liik alates 2006. aastast.

Roohabekas *Panurus biarmicus* (**kõik vaatlused kuni 1989 ja pesitsemine kuni 1992**)

06.10.1988 Ullaste, Hanila khk., Läänemaa ♀ (Andrus Kärvet) (Rõngastatud).

13.10.1988 Ullaste ♂ (Andrus Kärvet) (Rõngastatud).

HK käsitles kõiki roohabeka teateid kuni 1989. aastani, kõik varasemad andmed on endiselt oodatud.

Mustlauk-õgija *Lanius minor* (27/>29 – 1/1)

30.05.2008 Kalana, Reigi khk., Läänemaa = Hiiu mk. ad. (Aivar Veide) (Foto).

Lõunapoolne liik, kelle levila ulatus sajand tagasi Petserimaani. Nüüd satuvad Eestisse üksikisendid peamiselt suvel ja varasügisel.

Laanenäär *Perisoreus infaustus* (28/55 – 0/0)

16.09.1980 Väiku-Kolodavitsa, Vastseliina khk., Võrumaa = Põlva mk. ja Tsäältsüva, Petserimaa vahel 3 is. (Alexander Bardin).

Levinud taigavööndis Skandinaaviast Kaug-Idani, elutseb peamiselt kuusemetsades. Meil ebajärjekindel juhukülaline. Käesolevas aruandes käsitletaval perioodil Eestis laanenääri ei kohatud, aga HK-ni jõudis info ühe varasema teate kohta (Бардин 2003).

Roosa-kuldnokk *Sturnus roseus* (17/17 – 2/2)

24.09.2008 Virtsu, Hanila khk., Läänemaa 1a. (Sampsä Cairenius, Mati Martinson) (Foto).

28.10.2008 Haapsalu, Läänemaa 1a. (Tarvo Valker) (Foto).

Aasia ja Kagu-Euroopa steppide liik, kes mõnel aastal satub arvukalt ka mujale Euroopasse. Kui vanalindude määramine on lihtne, siis noorlindude ülesleidmine kuldnokaparvest on raske ettevõtmine. Ilmselt on roosa-kuldnokk invasiooniaastail meil sagedasem külaline kui arvatakse.

Urvalind *Carduelis flammea* pesitsemine

Lõpp 05.–06.07.2008 Loode, Jämaja khk., Saaremaa ♂♀ ja 3 juv., pesitsemine (Mati Martinson, Uku Paal jt.)

Urvalind on meil arvukas läbirändaja ja talvitaja, pesitsusalad jäävad Soome lahest põhja poole. Loode kadastikus vaadeldi kogu pesitsusperioodi jooksul territoriaalset paari ning nähti ka poegi toitvaid vanalinde. Tegemist on esimese tõestatud urvalinnu pesitsusjuhtumiga Eestis.

Põhjatsiitsitaja *Emberiza rustica* (35/x – 1/1)

07.09.2007 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa (Margus Ellermaa).

Põhja- ja idapoolse levilaga liik, keda Eestis kohatakse peamiselt läbirändel, aga kes on meil varem ka pesitsenud.

Halltsiitsitaja *Emberiza calandra* (43/x – 4/4)

04.06.2007 Sõrve säär, Jämaja khk., Saaremaa ad. (Juha Saari, Risto Lammin-Soila, Tom Nordblad, Harri Pietarinen) (Foto).

06.06.2007 Sõrve säär ad. (Juha Saari).

07.06.2008 Kirbla, Kirbla khk., Läänemaa ♂ ad. (Mika Bruun) (Foto).

28.06.2008 Aulepa, Noarootsi khk., Läänemaa (Renno Nellis) (Foto).

Lõuna- ja Lääne-Euroopas tavaline, Põhjameremaades haruldaseks jäänud haudelind. Meil harv eksikülaline.

Tunnustatud teated. Ebaselge päritoluga liigid (kategooria D)
Accepted records. Species of unclear origin (category D)

Lumehani *Anser caerulescens* (28/31 – 1/1)

30.03.2008 Paljassaare, Tallinn (Meelis Uustal, Tiit Vohta, Riina Pau).

Lumehane pesitsusalad on Kirde-Siberis ja Põhja-Ameerikas. Meile sattunud lumehaned on tõenäoliselt pärit linnuaedadest või osaliselt metsistunud asurkondadest Lääne- ja Põhja-Euroopas, kuid on tõestatud liigi sattumine Euroopasse ka looduslikelt asualadelt.

Tunnustatud teated. Vangistusest lahtipääsenud linnud (kategooria E)
Accepted records. Escapees from captivity (category E)

Mustluik *Cygnus atratus* (12/12 – 3/1)

20.03.2008 Vaemla, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Maie Vikerpuur, Toomas Vikerpuur, Leho Aaslaid) (Foto), sama lind ka **03.04.2008** Salinõmme, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Anni, Liisu ja Rita Miller) (Foto) ning tõenäoliselt sama lind veel **04.06.2008** Eerikulaid, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Aivar Leito jt.).

Austraalia liik, keda peetakse paljudes Euroopa linnuaedades. Põgenikud satuvad vahel ka meie vetesse.

Vööthani *Anser indicus* (12/14 - 2/1)

30.–31.08.2008 Haeska, Martna khk., Läänemaa (Miranda Klaji, Aivar Veide) (Foto). Tõenäoliselt sama isend **27.09.2008** Põgari, Ridala khk., Läänemaa (Tarvo Valker jt.) (Foto).

Seda Sise-Aasiast pärinevat liiki peetakse paljudes Euroopa linnuaedades. Põgenikke kohatakse meie aladel järjest sagedamini ja näiteks Soomes vööthani alates 2008. aastast juba pesitseb.

Kanada lagle *Branta canadensis minima*

02.10.2008 Rõude, Martna khk., Läänemaa (Aivar Veide, Renno Nellis) (Foto).

Osa süstemaatikuid on kanada lagle väikesed alamliigid eristanud omaette liigiks – eskimo lagleks (*Branta hutchinsii*). Tulevikus, kui kanada lagle kaheks liigiks eristamine peaks üldist tunnustamist leidma, teeb ka Eesti HK uue otsuse ja kinnitab vaatluse eskimo laglena (*Branta hutchinsii minima*). Väikesi kanada laglesid peetakse paljudes linnuaedades ja ilmselt kohatakse Euroopas eelkõige just vangistusest põgenenud linde.

Mandariinpart *Aix galericulata* (9/13 – 3/6)

24.04.2008 Kloostri, Kirbla khk., Läänemaa 3 ♂ ad. (Helgi Tiidussalu, Andres Karel, Kaarel Kaisel, Eve Mägi, Marju Pajumets, Olavi Vainu) (Foto), neist 2 is. samas ka **25.04.2008** (Aivar Veide) (Foto).

25.04.2008 Kõveri, Saarde khk., Pärnumaa ♂ ad. (Ebe-Kai Siim) (Foto).

04. ja 09.05.2008 Orjaku, Käina khk., Läänemaa = Hiiu mk. 2 ♂ ad. (Toomas Vikerpuur, Leho Aaslaid) (Foto), samad isendid ka **12.05.2008** Kassari, Pühalepa khk., Läänemaa = Hiiu mk. (Leho Aaslaid, Tauno Pilnik, Monika Tamsalu).

Levinud Ida-Palearktises: Venemaa Kaug-Idas, Hiinas, Jaapanis. Lääne-Euroopas on mandariinpart tavaline tiigilind. Hästi kodunenud Suurbritannias, vähemal määral ka mujal Euroopas. Meil kohatud mandariinpardid on enamasti olnud väga julged, mille tõttu võib arvata, et tegu oli just linnuaedadest põgenenud lindudega.

Täiendused ja parandused **Corrections and changes**

Stepi-loorkull *Circus macrourus*

03.10.2004 Sõrve säär ♂ 1a. (Uku Paal, Jukka Hatva, Jyrki Lausamo, Harri Pietarinen, Mati Martinson, Tuukka Kupiainen) (Foto).

Täpsustus sugu (Ots & Klein 2005). Stepi-loorkulli isaslinnu silmairis on kollane ja emaslinnul tume. Linnust tehtud fotot täpsemalt uurides selgus, et iiris on kollane, seega on tegu isaslinnuga.

Tamme-kirjurähn *Dendrocopos medius*

23.–26.04.2005 Türi, Türi khk., Järvamaa (Indrek Tammekänd, Siret Tammekänd, Aarne Pruks jt). Täpsustus aeg (Ots & Paal 2007).

Tunnustamata teated
Records not accepted**Jääkaur** *Gavia immer* **25.05.2008** Dirhami imm.

Halbade vaatlusolude tõttu saadi fotod, millelt pole võimalik liiki määrata.

Purpurhaigur *Ardea purpurea* **31.10.2008** Õunaku imm.

HK-le laekunud kirjelduse põhjal ei ole võimalik liiki määrata.

Stepi-loorkull *Circus macrourus* **25.04.2007** Salme 2–3 2a.

HK-le saadetud videolindilt ei ole liiki võimalik määrata.

Stepiviu *Buteo rufinus* **10.07.2003** Lindi, **08.05.2005** Kärevere.

HK-le laekunud materjalide põhjal ei ole võimalik liiki määrata.

Rabapistrik *Falco peregrinus* **22.06.1979** Tallinn ad., **24.05.1987** Vahiküla läh. ♂ ad., **31.07.1987** Raku läh. ♂, **06.07.1991** Sörve läh. 1a.

HK käsitles rabapistriku suviseid teated kuni 1997. aastani. HK-le laekunud materjalide põhjal ei ole nende teadete liigimäärangus võimalik üheselt kindel olla.

Stepipistik *Falco cherrug* **08.10.2005** Kabli.

Tegemist on väga raske määramisülesandega. Kirjelduse põhjal ei ole võimalik liiki kindlalt määrata ja ilma tõestusmaterjalita (fotodeta) ei saa ka eksperdid täpsemat arvamust anda.

Karbuskajakas *Larus melanocephalus* **04.10.2008** Virtsu 1a.

Lindu nähti väga kaugelt. Ekspertide arvates ei ole kalakajaka võimalus välistatud.

Stepikajakas *Larus ichthyaetus* **22.05.2008** Kabli ad.

Esmasleiu kinnitamiseks liiga põgus vaatlus. Nii suure harulduse puhul oleks kindlasti abi tõestusmaterjalist (fotod).

Roosakajakas *Rhodostethia rosea* **04.12.2008** Ristna ad.

HK-le laekunud materjalide põhjal ei saa noore väikekajaka võimalust välistada.

Habekakk *Strix nebulosa* **25.01.2007** Söderby ja Sviby vahel.

Tegemist oli väga põgusa vaatlusega ja kõiki liigi määramiseks vajalikke tunnuseid ei nähtud.

Niidukiur *Anthus richardi* **14.09.2005** Sürgavere.

HK-le laekunud info põhjal ei saa nõmmekiuru võimalust välistada.

Padu-roolind *Acrocephalus agricola* **18.07.1997** Pulgoja.

HK-le laekunud info põhjal ei ole võimalik liiki määrata.

Varem tunnustatud, kuid uuel käsitlusel tagasi lükatud **Formely accepted, now rejected**

Lumehani *Anser caerulescens* **01.11.1991** Kureküla läh. 8 is.

Kuna tegemist on selle liigi jaoks erakordselt suure hulga isenditega ja erakordselt hilise vaatlusajaga (Soomes näiteks analoogseid juhtumeid ei ole) ning kuna ankeet on vägagi pealiskaudselt täidetud, otsustas HK uuel käsitlusel varem kinnitatud teate tagasi lükata.

Mudanep *Lymnocyptes minimus* **Lõpp 06.1979** Kaarma, **14.05.1986** Muraka raba.

Vanade vaatluste uuel käsitlemisel selgus, et kindlasti ei olnud tegemist mudanepiga, vaid pigem rohunepi või ühel juhul isegi mudatildriga.

Habeviires *Chlidonias hybrida* **13.05.1974** Aljava.

Uuel käsitlemisel selgus, et teate kinnitamiseks on andmeid selgelt ebapiisavalt ja tegemist oli siiski pigem mustviirega, mille tõttu HK

lückas varem kinnitatud teate tagasi. Uueks esmasleiuks Eestis on nüüd: 19.–20.05.2001 Aardla polder, Tartumaa 2 ad. (Seppo Hjerppe jt.) (Foto).

Tuttlööke *Galerida cristata* **23.05.1994** Verijärve.

Vaatluse uuel käsitlemisel ilmnes, et põldlökese võimalus ei ole välistatud ning HK lückas varem kinnitatud teate tagasi.

Randkiur *Anthus petrosus* **22.06.1975** Heinlaid 2 is., **17.05.–09.07.1977** Vana-Pärnu **02.–29.06.1977** Papiniidu, **29.06.–01.07.1977** Heinlaid.

HK-le edastatud info põhjal ei ole liiki siiski võimalik üheselt määrata.

Jõgivästrik *Motacilla cinerea* **08.05.1980** Russalu >4 is.

Kuna tegemist on selle liigi jaoks erakordselt suure hulga isenditega, siis võttis HK selle teate uuesti arutusele. Selgus, et liigimäärang ei olnud siiski kindel ja HK lückas teate uuel käsitusel tagasi.

Halltsiitsitaja *Emberiza calandra* **07.05.1978** Palamuse läh.

Täiendava info laekumise järel selgus, et liik ei ole siiski üheselt määratud ja HK lückas varem kinnitatud teate tagasi.

Tänuavaldus. HK tänab kõiki linnuvaatlejaid, kes harulduste kohtamisteed on HK-le esitanud. HK tänab ekspertarvamuste ja abi eest järgmisi välismaiseid linnuspetsialiste: Visa Rauste, Antero Lindholm, Alekski Lehikoinen, Hannu Koskinen, Christian Cederroth, Keith Vinicombe, Alan Dean. Suur tänu Olavi Vainule rõngastatud harulduste info edastamise eest.

Kirjandus. **AERC TAC 2003:** AERC TAC's Taxonomic Recommendations. Online version: <http://www.aerc.be> – **Härms, M. 1935:** Loorkaku (*Tyto alba guttata* Brehm) leid Eestis. Eesti Loodus 3: 81-83. – **Lilleleht, V. 1999:** Linnuharuldused Eestis 1990-1997. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne. Hirundo 12 (2): 51-102. – **Ots, M. & Paal, U. 2004:** Linnuharuldused Eestis 2001-2002. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr. 4. Hirundo 17 (1): 31-57. – **Ots, M. & Klein, A. 2005:** Linnuharuldused Eestis 2003-2004. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr. 5. Hirundo 18 (2): 67-102. – **Ots, M. & Paal, U. 2007:** Linnuharuldused Eestis 2005-2006. Eesti linnuharulduste komisjoni aruanne nr.6. Hirundo 20 (2): 66-100. – **Бардин, А. В. 2001:** Встреча среднего пёстрого дятла *Dendrocops medius* в г. Печоры (Псковская область). Русский орнитологический журнал, Экспресс-выпуск 142: 369-370. – **Бардин, А. В. 2003:** Встреча кукушки *Perisoreus infaustus* в долине реки Пимжи в окрестностях г. Печоры. Русский орнитологический журнал, Экспресс-выпуск 247: 1439.

Rarities in Estonia 2007-2008: Report of the Estonian Rarities Committee

This seventh report of the Estonian Rarities Committee covers the years 2007–2008, but some earlier records have also been included. Altogether 227 records were definitely assessed (Table 1), and 200 (88%) of these were accepted.

The records are listed in systematic order and presented chronologically. Records of birds of unclear origin, escapees from captivity, corrections and changes, records not accepted, and records formerly accepted but now rejected are listed separately from the main list of accepted records.

The four numbers in brackets after species' name (*a/b – c/d*) indicate (a) the total number of records before 2007, (b) the number of individuals (if possible to judge) before 2007; (c) the number of records in 2007-2008, (d) the number of individuals in 2007–2008. X instead of a number means unknown number of records or individuals.

Details included for each record are: date(s), locality, parish (*khk.*), district, number of individuals (*is.*, *isend*), pairs (*paar*), nests (*pesa*) etc. if more than one, sex and age (if known; *a* = calendar year) and name(s) of observer(s). The meaning of some Estonian terms and expressions: *ja* = and, *läh.* = near, *vahel* = between, *jv.* = lake, *s.* = island, *laht* = bay, (*tõenäoliselt sama isend* = (probably) the same individual, *pesitsemine* = breeding.

In 2007–2008, 6 new species in an apparently wild state (AERC category A) were added to Estonian list: in **2007** *Glareola nordmanni*, *Streptopelia orientalis* and *Melanocorypha calandra*, in **2008** *Anas discors*, *Larus michahellis* and *Apus melba*.

In the same period, the breeding of *Carduelis flammea* in Estonia was confirmed and first breeding attempts of *Branta ruficollis* and *Casmerodius albus* were accepted.

Altogether, 366 species of apparently wild state or released species which have established self-supporting breeding populations in Estonia or in neighbouring countries (i.e. categories A-C) and 5 species of unclear origin (category D) have been recorded in Estonia by 31.12.2008.